

4 - 12 A VIZ MAE | KEMPER - PLOUGERNE

REDADAEG

Teuliad
Kelaouiñ

1800 KM
2018

Taolenn

Ar Redadeg 2018

PENNAD-STUR	2
PETRA EO AR REDADEG ?	3
AR REDADEG E BERR GOMZOÙ ISTOR HA PALIOÙ AR RAKTRES	3 4
REDADEG 2018	6
TEM AR BLOAZ 10 VLOAZ AR REDADEG AN HENTAD RAKTRESOÙ DIBABET	6 7 8 10
REDADEGOU ER BED	11
AR GEVELERIEN	12
DAREMPRED	13

Pennad-Stur

Abalamour da betra « redek » ?

Evit reiñ un testeni, evit kaout plijadur, evit huchal d'ar bed a-bezh : labourat, deskiñ, kanañ, leñvañ, komz, huchal, hoalañ, c'hoarzhin ; pep tra a fell deomp ober e brezhoneg, treuzet eo bet an draonienn gant ar vrezhonegerien, niverusoc'h-niverusañ eo ar re a zibab hor yezh.

« Ar brezhoneg eo ma bro, ha douaroniezh an tro-war-dro » sed a skrive ur marc'h a lorc'h, bigouter anezhañ hag a glot mat-tre a soñj deomp gant spered ar Redadeg

Deomp da c'houzout, n'ez eus aozadur all ebet e Breizh hag en defe tro da vont e darempred gant kement a zilennidi, gant kement a dud gant ur raktres pleustrek, lec'hel hag hollek war un dro.

Dalc'homp da vont gant an erv hon eus boulc'het. Mont a reomp buan gant hol labour, bodañ reomp muioc'h muiañ a dud tro-dro d'hor raktres, en o zouez tud hag a vez plijet da welet ur startijenn kaset gant ur spered pozitivel.

Gwellweler eo sell ar Redadeg war dazont hor yezh.

Jerald ar Gov
Leïla Simon
prezidanted ar Redadeg

Petra eo ar Redadeg ?

Ar Redadeg e berr gomzoù

Arouez vev treuzkas ar brezhoneg eo ar Redadeg a rummad da rummad, a vro da vro, en ur zastum arc’hant evit skoazellañ ar brezhoneg er gevredigezh a-vremañ.

Ar Redadeg tremenet a oa e fin miz Ebrel ha penn-kentañ miz Mae 2016, eus Sant-Ervlan da Lokoal-Mendon, en doa roet endro 124 000 € evit ar brezhoneg. En holl 513 000 € a zo bet roet dibaoe penn-kentañ e 2008.

Bewech e red miliadoù a dud noz ha deiz, dre an 5 departamant Breizh. Ur Redadeg a-eilek km ha km eo a-hed an hentad : 600 km e 2008, 1200 km e 2010, 1500 km e 2012 ha 2014, 1700 km e 2016 ha 1800 km e 2018).

Un darvoud war un dro kengred, sportel, sevenadurel, bevet a-stroll ha gant plijadur.

Ar vazh, arouez ar brezhoneg, a zo enni ur gemennadenn guzhet, treuzkaset eus an eil dorn d’egile hag a vez lennet en degouezh.

Un darvoud dezhañ ul levezon vras war ar mediaoù (e Breizh ha pelloc’h), war an armerzh (war-eeun par da eil) ha war ar sevenadur.

*Brezhoneg
ha
Plijadur!*

Petra eo ar Redadeg ?

Istor ha palioù ar raktres (1/2)

Ganet eo ar Redadeg e 2008 hag aozet e vez bep eil bloaz. Awenet eo diwar he skouer euskarat, ar "C'horrika", bev abaoe 30 vloaz hag a vod kantadoù a-viliadoù a dud.

Evit skoazellañ raktresoù evit ar brezhoneg e vez gwerzhet kilometradoù. Daspazhet e vez ar gounid etre skolioù, mediaoù, sinema, magourioù, strolladoù c'hoariva, levrioù, c'hoarioù, raktresoù war ar sport, ... Bez e c'hell ar raktresoù dedennañ an holl dud !

(gwelet resisoc'h war hor lec'hienn <https://www.ar-redadeg.bzh/br/raktresou-arc-hantet/>)

Ouzhpenn 15 000 den o deus kemeret perzh bewech. Ar Redadeg a zo un darvoud pouezus-tre e Breizh e-lec'h ma c'hell pep hini diskouez emañ a-du gant ar brezhoneg o heuliañ ar Redadeg kement hag en deus c'hoant (pe keit ha ma c'hell...). Digoust ha digor d'an holl. Met pa brener ur c'hilometr e c'heller dougen ar vazh test.

Ar Redadeg a zo ur mare fromus bevet a-stroll, ur gouel a chom merket e eñvorennoù ar re o deus kemeret perzh.

A-drugarez dezhi e vez savet liammoù etre rummadoù : bewech ma vez treuzkaset ar vazh e vez arouez ar youl bodañ an dud yaouank pe gozh tro-dro da amzerda-zont ar brezhoneg ; kerent, tud-kozh, bugale, yaouankizoù, tud karo-yezh, sportourien, tud a bep seurt...

En em gavout a ra ivez ar rederien er gouelioù a vez aozet a-hed an hent : kaozeadennoù, kejadenoù, sonadegoù, festoù-nnoz, gouren, bageerezh-dre-lien ha dre-roeñvoù, arvestoù, predoù, abadennoù a bep-seurt ...

Petra eo ar Redadeg ?

Istor ha palioù ar raktres (2/2)

Savet e vez liammoù etre tud Breizh hag eus lec'h all : tremen a ra ar Redadeg e pemp departamant Breizh. Kalz tud a chom betek an degouezh goude bezañ kemeret perzh er Redadeg ! Bewech e teu da redek Euskariz, Okitaned, tud eus broioù Frañs hag ivez eus Broioù Europa... Iwerzhoniz, Kembreiz, Skosiz... Amañ e oant hag amañ e vint adarre. Heulian a rae kalz a dud ar Redadeg war Internet ivez : Bretoned a chom en Aostralia, e bro Gebek, e bro Japan... hag e lec'hioù all !

Savet e vez liammoù etre ar vrezhonegerien hag ar re n'int ket brezhonegerien : en emgav n'hall ket bezañ c'hwitet warnañ gant an dud kar-o-yezh eo ar Redadeg. Evit ar re ne gomzont ket brezhoneg ez eo ivez un dro da gemer perzh en un darvoud brav ha bras-kenañ evit ur yezh a zo tost ouzh o c'halon alies. Dre o ferzh er Redadeg e c'hell an dud na ouzont ket brezhoneg embann sklaer al liamm-se ha kenvevañ ur frapad dibar gant tud deuet a bep tu.

Kinniget e vez gouelioù disheñvel a-hed an hent, etre traoù hengounel ha traoù a-vremañ, evit diskouez pinvidigezh ha liested ar grouidigezh arzel e Breizh hag e brezhoneg (fañfar, hip-hop, rap, rock ...) sonerezh hengounel hag a-vremañ eus Breizh, c'hoariva, sinema met ivez startijenn ar sport (gouren, bageal, roeñv-pouleñv, kaiak, redek, velo, neuial ivez ! ...), ar sevenadur hag ar gouelioù (bouloù, paledoù, c'hoarioù ar vro, dañsoù, ...)

Redadeg 2018

Tem ar bloaz

N'eo ket ar memes brezhoneg !
Pegen chañsus omp dre amañ !

Me lâr deoc'h hon eus chañs da gomz ul langaj disheñvel deus an eil tu d'egile deus ar vro. Brav eo klevet an dud ba hon bro o lâret 'vez ket komzet memes brezhoneg partout, distaget 'vez « brezh'neg », « brezhouneg » pe « brehoneg » gante, ha komprenus memestra. Hon langaj eo hon pinvidigezh. Un dra deomp-ni kenkoulz 'vel hor c'hultur. An eil n'hall ket mont hep egile e mod ebet. Dreist-holl pa vevomp bremañ en ur bed globalizet ma vez broudet an dud da soñjal memes mod ha da lonkañ ar memes evaj du ha sukret, pe vefent ba Pariz, ba San Fransisko pe ba Lima.

Ur blijadur eo deomp klevet tud hag a gomz ur brezhoneg disheñvel diouzh hon hini. Met ne blij ket deomp klevet brezhoneg distaget ha bet soñjet 'vel pa vije bet galleg. N'eo ket komz deoc'h deus ar c'homzoù galleg e vez implijet 'ba o brezhoneg a reomp. Deus ar mod da sevel frazennoù ne lâran ket. Re alies, siwazh deomp, 'vez blaz ar galleg gante. En desped deus ar gerioù ha deus ar frazennoù eo ur mod da welet ar bed. Ha ma vez dalc'het mont e giz-se 'vo kollet da vat ar mod-se da welet ha da gompren ar bed. Klaskomp ober hon seizh gwellañ evit derc'hel soñjal e brezhoneg ha komz anezhañ 'vel zo dleet.

Un dra zo sur. Gwelet 'vez bemdez brezhonegerien a-viskoazh, ar re o deus desket brezhoneg war barlenn o mamm o vont etrezek ar bed all, ha mont gante un tamm deus pinvidigezh hor c'hultur.

Daoust ma 'vez graet ul labour a feson gant ar skolioù ha gant ar re a ra war-dro stummadurioù evit tud vras, emañ erruet poent en em soñjal er brezhoneg da reiñ da deskiñ d'an dud o deus c'hoant mont gant an hent-se. Ni a soñj deomp 'vefe brav ober gant ha dre ar brezhoneg miret ha reiñ da gompren pinvidigezh hon traoù. Kar, ar brezhoneg 'vel an traoù all zo aet war-raok, n'int ket bet chomet stanket 'ba komansemant ar c'hantved diwezhañ. An dud o deus savet gerioù nevez stag ouzh o ezhommoù ha hervez o amzer evel m'o deus bet graet ar re gozh a rummad da rummad a-viskoazh. O teskiñ gant brezhonegerien a-viskoazh, ar muiañ posubl, 'vo komprenet talvoudegezh ha pinvidigezh ar brezhoneg zo deuet betek ennomp, da gentañ. Dav 'vo deomp ijinanñ modoù da dostaat ar vrezhonegerien a-viskoazh ouzh ar re zo o teskiñ. Memes mod 'vit ar brezhoneg etre an hini nevez savet hag an hini zo bet degaset deomp gant ar re gozh. Mod-se marteze e teuo un deiz ma vo lâret « Ah n'eo ket memes brez'neg eo, met plij a ra d'am divskouarn, c'hoariomp en brezhoneg neuze ».

Redadeg 2018

10 vloaz ar Redadeg

10 vloaz !

Evel-just e vo lidet ar gouel-se ha souezhadennoù vo war an hentad pe e-kerzh gouelioù al loc'hañ hag an degouezh.

An dro a vo ivez :

- da deurel ur sell a-dreñv deomp, da zerc'hel soñj ha da adkavout an dro-spered a oa e 2008 evit hunvreal ha sevel an darvoud, gant e balioù hag e zalc'h.
- da sevel ar bilañs ha dreist-holl...
- da dreiñ hor sell war-zu an dazont.

Ur bariadenn uhel : ganet e oa ar mennozh goude bezañ bet o redek er C'horrika e Euskal Herria, un darvoud a vod an deiz a hiziv miliadoù ha miliadoù a dud.

Ret e oa ober, en em lañsañ, bodañ, kemer riskloù ... A-drugarez da gouel 30 vloaz Diwan hor boa kavet tro da vont war-raok gant ur skipailhig bihan mennet :

Meur a bal a oa :

- kevredañ, krouiñ liammoù etre an dud a ra war-dro ar brezhoneg, lakaat ar yaouankiz er jeu, ha ledanoc'h c'hoazh, kevredigezh Breizh.
- goulenn evit hor yezh he gwir blas war he zachenn, kreñvaat hon emrenerezh hag hon nerzh evit tizhout ar pal, seveniñ hon-unan karg hor raktres.
- ober gant ar yezh ha lakaat anezhi da vont war-raok, ober ganti, ha ni da gentañ, evit kas an traoù da benn vat, skoazellañ ar grouidigezh e brezhoneg, lakaat war wel a re a vez o labourat dija a-hed ar bloaz, ha lakaat anezhi da vevañ e-maez ar skolioù.
- diskouez bepred ur skeudenn bozitivek, levenez ha youl ganti, diazezet war ar blijadur.

Tizhet ar pal : Adal ar bloavezh kentañ, ha kreñvoc'h zoken eget ar pezh a oa an aozerien o c'hortoz. Ha berzh hon eus graet a-hed ar redadegoù, kresket dizehan dibaoe, koulz evit a sell ouzh an niver a gilometroù hag a berzhidi, hag ar sammadoù dasparzhet en-dro !

Gant tud a bep seurt o kemer perzh hag oc'h ober profoù dre o fenn o-unan, youl ha birvilh ar berzhidi, engouestl ar re yaouank hag an dud a youl vat e pep korn ar vro hag aozerien holl a-youl vat ivez.

Met ivez ar skuizhder ha lod o vont kuit, an diaes ma oa sevel skipailhoù stabil, abalamour d'ar c'hementad amzer ha nerzh ret evit an aozadur, an diaes ma oa ivez desachañ evezh ar bed ekonomikel, ha pa vefe gant ar re a implij skeudenn Breizh evit o bruderezh, disablanted lod all hag an evezhiadenn-se klevet c'hoazh ha re alies : « à quoi ça sert le breton aujourd'hui ? »

Ur bariadenn atav : Anavezet mat eo an darvoud an deiz a hiziv ha gortozet 'vez gant kalz tud, betek soñjal ne c'hellfed mui tremen heptañ.

Dav eo deomp kreskiñ c'hoazh evit bezañ a-live gant ar pezh a zo o c'hortoz ar berzhidi, ledanaat hon tachenn er vro par ma c'hellomp. Dav eo deomp ivez ledanaat bruderezh ar Redadeg pelloc'h c'hoazh eget bed ar vrezhonegerien, krouiñ darvoudoù nevez, solutaat an aozadur gant ur skipailhad gopridi war-dro ar bruderezh da gentañ penn.

Liammet kreñv e chom an darvoud gant energiezh an dud a youl-vat war al lec'h. Ar gontell hag an dorzh gant an aozerien ? Ya, gant tud nevez deuet da eilañ ar skipailh-kreiz, tud yaouank en o zouez hag int prest da zougenn an difi kreskiñ c'hoazh ha padout ...

Redadeg 2018

An Hentad

Redek a raio Breizhiz a-hed hentoù Breizh, ur sizhun a-bezh.

Abaoe 2012 e vez dibabet lec'h al loc'hañ hag an degouezh goude ur galv. Un dro eo da gaout gouelioù bras gant ur roll arzourien liesseurt startijenn ganto.

E 2018 : c'hwec'hvet tro - 10 vloaz ar Redadeg - 1 800 km dre bep-lec'h e Breizh a-bezh.

Muioc'h eget 300 kumun !

E Breizh a-bezh e tremen ar Redadeg, e kreiz kêrioù pe gêriadennoù, er Su pe en Norzh, e Breizh-Uhel pe e Breizh-Izel, e kreiz-kêr, war an aod pe war ar maez, da greisteiz pe e-kreiz an noz !

Brezhoneg ha plijadur, bemdez !

A-hed an hent e vez aozet ur bern darvoudoù, gouelioù bras pe vihan, ha traoù kaer e pep lec'h gant strolladoù kevredigezhioù, skolioù, strolladoù tud tomm ouzh ar yezh.

E 2018 e vo lidet 10 vloaz ar Redadeg. Aozet vo kmoù dic'hortoz war an hentad, souzadennoù kaer ! E-kerzh al loc'hañ hag an degouezh evel just hag ivez a-hed an hentad hag ar sizhunvezh ! Plijadur 'vo !

Redadeg 2018

An Hentad

Eus Kemper, d'ar Gwener 4 a viz Mae

Ti ar vro Kemper ha Ti Kêr Kemper e vo e penn gouel al loc'hañ.

Ober a ra Ti ar Vro Kemper war-dro kas sevenadur Breizh war-raok asambles gant ar c'hevredigezhioù.

Krouet e oa bet ar gevredigezh e 1996 diwar goulenn Kêr Kemper ha kevredigezhioù sevenadurel Kemper. Enni e kaver hiziv an deiz un daou-ugent kevredigezh bennak hag a labour war dachenn ar sonerezh, an dañs, ar brezhoneg, an arzoù hag ar gevelliñ gant broioù all.

Programm al loc'hañ :

Staj brezhoneg e bourzh ar vag
Kaourintin
Treuzkas ar vazh-test en Intel
Troiad war vor ha sevel gant an
Odet
Dibunadeg kayakoù ha yoloù
Dudioù evit ar vugale
Kêriadenn ar c'hevredigezhioù
Siber-sonadeg ha Fest-noz
Kendiviz ar Redadegoù er bed
Km darvoud dic'hortoz evit an 10
vloaz

Da Blougerne, d'ar Sadorn 12 a viz Mae

Aozet penn da benn e vo an degouezh gant Ti-Kêr Plougerne skoazellet gant ar skolioù, ar c'hevredigezhioù, an artizaned, hag ar gomersañted. Lakaet e oa bet ar brezhoneg war wel ganto abaoe bloavezhioù :

Diskouezadeg "Brezhoneg hag Embregerezhioù" gant Produet e Breizh, teñva brezhoneg e pep klasad er skolioù publik, implij ar yezh e raktres pedagogel el liesdegemer, sevel ur programm sevenadurel divyezhek, ha kalz traoù all... Un ti-kêr mennet e vo lakaet ganto ar brezhoneg e-kreiz ar gouel, ha gwelloc'h c'hoazh evel kustum.

Programm an degouezh :

Gouren
C'hoarioù kilhoù
C'hoarioù nerzh keltiek
Abadennoù sonerezh
Bagad Sonerion Penn ar Bed
Dañs Round Pagan
Sonadeg Kreiz Breizh Akademi ha
Fest-noz
Kêriadenn ar c'hevredigezhioù
Diskouezadeg
Km darvoud dic'hortoz evit an 10
vloaz

Redadeg 2018

Raktresoù dibabet

C'hwi a gano - Heuliad web -CPTMKK - 10 000 euro

Palioù : Kas da benn ul labour a-stroll, m'en deus pep hini e blas, bevañ e brezhoneg, sevel danvez nevez ha dic'hortoz e brezhoneg, kinnig faltazi a c'hell plijout d'ar grennarded, digeriñ dor ar c'hleweled.

An ingalded evit an holl –

Stajoù emzifenn hag atalieroù -Kemper Kevatalded/Gast-6000 euro

Palioù : stourm evit an ingalded merc'hed-paotred; liammañ ar stourm feminist hag ar brezhoneg ha stourm evit ma ne vefe ket barnet an dud diouzh o reizh pe o sekselezh. Fellout a ra deomp lakaat war wel ar pezh a zo diwelus, ar minorelezhioù.

Ar brezhoneg dre an hentoù treuz –

Ur stummadur brezhoneg dibar –

Ar Fiselerezh - 7000 euro

Palioù : Ur benveg nevez evit gwellaat ha klokaat ar pezh a vez kinniget dija war dachenn deskadurezh ar brezhoneg, anavezout perzhioù dibar rannyezh-mañ-rannyezh (geriaoueg, pouez-mouezh...), bezañ gouest da gompren ar vrezhonegerien a-vihanik, bezañ gouest da vezañ komprenet gante.

KANevedenn –

Abadenn kanet evit ar re vihan – ADDES - 6000 euro

Palioù : lakaat da zizoloñ en un doare plijus al livioù, ar fromoù hag ar brezhoneg (gant benviji dudius, ar sonerezh, touchañ...). Brezhonegerien met ivez ar re ne gomzont ket brezhoneg a c'hello kaout plijadur. Desket 'vo gerioù e brezhoneg, geriaoueg al livioù ha kement tra.

BEV.BZH – Ur rouedad sokial evit ar vrezhonegerion

Roued - 10 000 euro

Palioù : Ur benveg evit ar vrezhonegerion da vevañ en o yezh. Bevañ e brezhoneg : Gober a bep sort traoù get brezhonegerion anavet e-raok pe pas / Bugale & brezhoneg : Plantañ ar yezh en tiegezhioù é roñ an tu d'en em gavet get familhoù hollvrezhonek / Bod pe Boued : Degemer ha bout degemeret en un ti brezhonek, evit ur prantad berr pe hiroc'h ...

Aozañ an 10vet Taol-Lañs –

leurenn-lañs ha pladenn enlinenn – Mignoned ar Brezhoneg - 3000 euro

Palioù : lakaat war wel ar sonerezh a-vremañ kanet e brezhoneg, kenlabour etre meur a aozadur, ledanaat tachenn ar brezhoneg, skoazellañ an doareoù intrudu a zegas ar brezhonegañ etre ar berzhidi, sikour da gas war-raok mediaoù nevez evit embann ha implij ar yezh.

BEV – BrEzhoneg dre ar Video –

Skol Digor enlinenn -DAO-5000 euro

Palioù : Lakaat e-kerz ar muiañ posupl a zeskidi, a bep seurt live ganto, bodañ loazoù a galite e brezhoneg, kinnig hag embann skorioù klewelet a-feson, frammañ an danvezioù dastumet, kinnig un dra digoust gant ur stumm pedagogel evel ma vez graet hiziv an deiz gant ar MOOC (Massive On Line Open Courses).

Radio Kerne e Naoned –

Ur radio 100 % e brezhoneg e Naoned - Radio Kerne - 15 000 euro

Palioù : Ur raktres RNT (Radio Niverel Douarel e galleg) eo hemañ, pakout frekañsenn Naoned ha skignañ program Radio Kerne da gentañ. Evit mont pelloc'h : digeriñ da vat ur radio e Naoned, gant kazetennerien hag animatourien war an dachenn, o tastum danvez hag a denn eus kerioù bras a vremañ.

Kreizenn Dudi sizhuniek –

Kreizenn Sevenadurel Vrezhon - 10 000 euro

Palioù : digeriñ ur greizenn dudi hollvrezhonek bep merc'her adalek distro-skol 2018-2019, kas war-raok sevenadur ha yezh hor bro tro-dro da Wengamp, priziañ ar goulenn sokial war dachenn ar buheziñ e brezhoneg e diavaez an amzer skol, kinnig ul lec'h emgav ha kejiñ etre brezhonegerien skoliataet e skolioù disheñvel.

Redadegoù er bed

Redadegoù arall

Euskareg, Iwerzhoneg, Kembraeg, Kataloneg, Galizeg, ... Redet vez ivez evit difenn ar yezh e broioù all !

Korrika evit an euskareg

Abae muioc'h a 30 vloaz eo ganet redadeg an Euskariz (e bro C'hall ha bro Spagn). Kantadoù a viliadoù a dud a gemer perzh bewech,

<http://www.korrika.eus/>

Rith evit an iwerzhoneg

Krouet e 2010, ar redadeg-mañ a heul sizhunvezh an iwerzhoneg, tro-dro fest Sant Padrig. E 2018 e vo redet 2 600 km e-pad 7 devezh dre 17 bro hengounel gant 50 000 den. <https://www.rith.ie/>

Rhas evit ar c'hembraeg

Lañset eo bet e 2014 ar redadeg a ginnig 3 devezh o redek e miz Gouere evit diorren ar yezh ha skoazell ar c'hevredigezhioù lec'hel o labourat evit ar yezh. Neuze, 45 kevredigezh a zob et skoazellet e 2016.

<http://rasyriaith.cymru/en/>

Correllengua evit ar c'hataloneg

Ur redadeg bep blez evit lakaat war wel ar yezh hag ar sevendar. Kinniget e oa e 1996 e pep lodenn eus ar vro

<http://www.cal.cat/>

Correlingua evit ar galizeg

Redek evit lakaat ar re yaouank hag ar c'hreizennoù pedadogel e barzh ar jeu. Redek evit diorren ar yezh e bro Galisia. Un devezh o redek bep blez evit ar yezh abaoe 2005.

<http://www.correlingua.gal/>

Ar gevellerien

Skoazell a reont ar Redadeg

Kevelerien

